

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 21. ANULU XI.

Sabiiu 14. Martiu 1863.

Telegrafulu 'esc' de' doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12. fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Insciintiare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“

pe patrariulu alu doilea (Aprile, Maiu, Iuniu) alu anului 1863. Pretiulu pe unu patrariu de anu: pentru Sabiiu 1 f. 75; pentru districte si provinciile Monarchiei austriace 2 f.; pentru Principatele romane unite si preste totu strainatate 3 f.

Abonaminte se primescu si pe jumetate si pe trei patrare de anu.

Cei-ce dorescu a ave acestu diuaniu, suntu invitati a-si tramito abonamintele la „Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu, carea a 'ngrijitu, ca pentru t'empulu, catu voru dura conferintiele nationale si diet'a, T. R. sa casa de trei ori pe septeamana fara urcarea pretiului. —

Edtur'a „Tel. Rom.“

Conferinti'a nationala.

Sabiiu 12 Martiu 1863.

Precum sau potutu presupune, ambii Archierei ca Presiedintii tienendei Conferintie nationali sau intielesu in privinti'a terminului Conferintiei nationali, si au aflu de bine a-lu prefige pe Duminec'a Tomei. Unulu dintre Domnii Presiedinti, precumu ne arata Gazet'a Transsilvaniei in numerulu 18 au st'emitu dispusetiune pentru alegerea membriloru dupa Comitatie, Districte si Scaune; ear celalaltu au tienutu consultare cu cate-va capacitatati mai insemnate din statulu eclesiasticu si civile pentru designarea membriloru conchiemandi la aceeași Conferintia nationala. Nimicu mai firescu n'a potutu face acestu Presiedinte, decatu a indrepta rogare catra Innaltele Presidii ale acelu Amploiatu de Statu, carii in acea consultare s'au gasitu cu cale a se chiama la Conferinti'a nationale. Acumu se asc'epa respunsurile Presidieloru dicasteriale, si apoi dupa impregiurari Esc. Sea, Eppulu nostru va dispune cele dispuvende. Prin urmare noi credem, ca ac'est'a este caus'a, pentru care dispusetiunea necesaria n'au urmatu din partea Presidiului nostru pana acumu catra Eparchia.

Noi suntemu convinsi, ca barbatii nostri nationali, cari ocupa posturi de Statu, sciu apretiu increderea natiunei lor, ce ac'est'a o are in ei, si ca Presidiele dicasteriale voru da Domnieloru Sale concedie de a lua parte la conferintia, caci ac'est'a este si indegetatu in resolutiunea maiestatica, unde apriatu se dice: „ca Archierei potu conchiama catu mai curendu la Sabiiu 120—150 dintre individii cei mai insemnati ai natiunei romane din Ardelu“.

Nu facu bine acei'a, cari dicu: ca dupa petitiunea Presiedintiloru unii dintre membrii Conferintiei tienende voru fi chiamati ex officio, si aci intielegu pre barbatii nostrii cei mai eminenti, cari ocupa posturi mai inalte in Statu, si alii earasi alesi. Nu este asi'a. Archierii, candu in petitiunea lor au cerutu, ca la Conferinti'a viitoare sa se lase a lua parte si Amploiatii de Statu, au pormitu din acelu punctu de vedere, ca acesti barbatii cualificati sa nu se impedece prin oficiu dela intrevenire la Congresu, candu ei pe bas'a punctului VI. din petitiunea Deputatiei nationale, ce ac'est'a au aster-nutu Tronulu imperatescu la Vien'a in 10 Decembre 1860 si pre carea conferinti'a nationala din 1861 o-au priimitu de a sa, se voru alege, designa si conchiama spre venire la conferintia. Si asi'a suspiciunile n'au adusu nici candu frupte bune, si noi sa ne lasemu de ele, caci asi'a ne vomu indulci

de frupte dulci, ear cei ce se ocupa cu suspiciuni, voru rode frupte amare!

In resolutiunea Imperatesca nu se amintescu nimicu despre acei Amploiatu mai mari, ci simplu se dice: ca Archierei potu conchiama 120—150 dintre individii cei mai insemnati ai natiunei. Presidiulu din Sabiiu vede in numerulu 120—150, ca insasi resolutiunea maiestatica cuprinde facultatea de a se pote chiama si Amploiatu mai mari de Statu la acea conferintia, caci Archierei fara de specificatiunea numerica a acelu Amploiatu au propusu numai 40 din cleru, si 60 din statulu civile, prin urmare ce prisosescu preste 100 in resolutiunea imperatesca, se reduce la Amploiatu. De aceea cate 75 de individii vinu pe una Presiedinte spre alegere, designare si conchiama dupa modulu din susatins'a petitiune a Deputatiunei nationale. Si fiindca intre cei 75 Individii, cari vinu pe partea natiunei derelegea ort. resarit. sau alesu in acea consultare presidiale cu privire la Protopopiate mai multi nationalisti, cari ocupa posturi de Statu: pentru aceea s'au facutu rogare catra Presidiele dicasteriale ca sa binevoiasca a da acestoru facultate de a pote intreveni la conferintia, carea insa n'a urmatu pana acumu si asi'a ac'est'a este caus'a, pentru carea din partea nostra nu s'au potutu face pana acumu cele de debuintia pentru convocarea membriloru Conferintiei.

Legea electorala pentru Transsilvani'a.

Legea cea noua electorala pentru Transsilvani'a, — reproducemu din „Press'a“ de Vien'a dupa „Gazet'a Silesiana“, a priimitu sanctiunea Imperatesca si se cuprinde in 73. §§.

Mai antaiu se rectificu in introducere ordinea cea noua electiva prin espunerea, ca suspenderea positiunei esentiunale a nobilimei, a roboteloru si altoru dari tieranesci, si statorirea de datorii si drepturi egale cetatienesci pentru tote clasele locuitoriloru tierii impunu modificari adunci in reprezentanti'a dreptului de statu alu tierii. Apoi urm'ezu testulu legi incesi.

Diet'a transsilvana sa constea a) din 121 deputati alesi prin alegeri directe, cari nu primescu instructiuni, si dreptulu de a vota-lu eserceza numai in persoana; b) dintr'unu numeru netrecatoru preste 40 de barbatii, cari esceleza prin esperiintia in afacerile publice, prin merite pentru tronul si statulu, pentru bisericu, sciintia si arte, cari fara distinctiune de religiune si nationalitate se chiama prin Imperatulu a participa la dieta. — Pre Presiedintele si doi Vicepresiedinti pentru diet'a de fatia (pentru carea remane preste totu marginita valoarea legi), ii denumesce Imperatulu din siese persoane alese pentru fia care din aceste locuri prin dieta insasi din sinulu eii pe calea votarei secrete. Pana la urmarca acestei denumiri, porta presiedinti'a unu membru alu Guberniului, ce are d'alu tramite Guberniulu regescu. — Pre secretarii, in cetandu tabl'a regesca d'a fi parte in tregitore a dietei, ii alege diet'a din sinulu seu prin votare secreta. Toti membri dietei se alege si se conchiama numai pentru tempulu tinerei eii. — Diet'a o deschide, o amana si o nchide la demandarea Imperatului unu comissaru imperatescu denumitu spre ac'est'a. — Apoi urm'ezu decisiuni privitoare la jurarea membriloru dietei, la cercetarile alegeriloru, la publicitatea siedintieloru, la sustinerea ordinei, la siedintiele private (familiare, vertraulich).

Obieptele singuratiche de consultare ajungu inaintea dietei a) ca propusetiuni regimale prin comissarul imperatescu; b) prin proiepte din partea singulariloru membri,

c) că referate ale comisiunilor. Proiepte de sine statat ôre, care nu se reduc la vr'o propusetiune de a Regimului, trebuie sa se predea mai nainte Presiedintelui. Acel'a decide asupra compatibilității eii și determina ordinea; in privinti'a d'antăiu proieptatorulu pôte recurge la commissarul imperatescu. — Propusetiunile Regimului premergu tuturoru altoru obiepte de consultare. — Presiedintele, Vicepresiedinti și consiliarii Guberniului imperatescu (?Red.) ordinati de Presiedintele au dreptulu, de a se presentă in dieta și in comisiuni și de a luă cuventulu oricându; la votări iau parte numai deca suntu membri ai dietei. — Pentru aducerea de decisiuni in dieta se cere presinti'a a mai multu de câtu jumetatea numerulu totalu alu tuturoru membriloru, și pentru validitatea unei decisiuni majoritatea absoluta de voturi. — Modulu publicării pertractariloru desbatute o defige dieta. — Dietei nu-i e iertatu a intră in corelatiuni cu nici un'a din reprezentantiile de tiēra ale vreunui regatu ori a vreunei tieri din monarchia; asemenea nu-i e iertatu a emite publicatiuni; deputatiuni nu pôte priimi nici cându, și rogaminti numai atunci, cându se predau prin vreunu membru. La p. n. resiedintia pôte tramite deputatiuni numai priimindu mai nainte p. n. apacitare. — La consultările dietei fiacare membru se pôte folosi dupa placere de un'adin cele trei limbi indatinatē ale patriei. — Pāna la defigerea unei ordine de afaceri prin dieta valēza o ordine de afaceri legata de acēsta lege. Cātu pentru insasi compunerea dietei, ablegatii alegendi prin alegeri directe se voru alege dupa o 'mpartire preporțiunata, fundata atātu pe considerarile drepturiloru politice usitate și pān' acumu și dupa numerulu locuitoriloru, câtu și dupa impregiurarile teritoriale și economice de statu in modulu urmatoru:

A. Următoarele comune singuratice tramitu ablegatii, și anume doi: orasiile libere Clusiu, Muresiu—Vasiarheiulu, Alb'a Iuli'a, Gherl'a, Elisavetopolea, Sabiulu, Brasiovulu, Sighisiór'a, Mediasiu, Bistriti'a și Sabesiu, orasiile Orasti'a și Reghinulu sasescu; câte unu deputatu tērgurile: Abrudu, Oen'a Sabiului, Hunedór'a, K. Vāsárhely, Hatiegulu, Sepsí-Sāngeorgiu, Odorheiu, Iiafalvá, Csik-Szereda, Breticu, satulu privilegiatu Olafaleulu, tērgurile Secu, Cojocn'a (și cele ne reprezentate pān' acumu) Aiudulu, Turd'a, Deajulu, (cele trei oppida nobilium) Fagarasiu, Gyergyo - San - Miclausiu și Rasnariu.

B. Cercurile electivē formate din tieniturile comitatelor, districtelor și scaunelor, la a căroru alegere de deputati nu se impartasescu acele comune, care au dreptulu de a-si alege deputati propri. Siesē deputati tramitu: comitatele Alb'a de josu și Huniadu, cinci alu Clusiu, patru alu Turdei și alu Solnocului dinlantru; trei alu Cetătii de balta, alu Dobice, districtulu Fagarasiului, scaunulu Odorheului, Treiscaunele (Háromzék), scaunulu Cincului și distr. Brasiovului; doi deputati comitatulu Albei de susu, districtulu Naseudului, scaunulu Muresiului, alu Ariensiului, alu Sabiului, alu Sighisiórei, alu Mediasinului, alu Bistritiei, alu Sabesiuului, Cinculu mare, Cuhalmului, Mercurei, Noerchiului, Orastiei, in fine scaunele filiale alu Saliscei și alu Talmaciului cu locurile mai nainte militarisate Orlátulu, Vestemulu, Racoviti'a și Jin'a la olalta. — Apoi urmēza formarea singuriteloru cercuri de alegere. — Dreptulu de alegere compete tuturoru locuitoriloru maiorenti și autonomi, cari platescu dare directa optu florini ori mai multu; apoi fara privire la darea loru doctorii, chirurgii, advocatii, artistii academici, professorii, apotecarii (spicerii), preotii, caplanii, predicatorii, notarii comunali și invetiatorii in cerculu efectivu, in care locuiescu cu stabilitate. Alegibilu e totu insulu, ori unde aru avē dreptulu de alegere in Transsilvani'a, care a trecut de treidieci de ani. De-la alegere și alegibilitate suntu eschise persónele, care pentru vr'o crima ori delictu ori pentru vreo calcare de lege severita din lacomia ori in contr'a moralitătii publice suntu dovediti ori se afla sub cercetare, și persóne, asupra averei cărora curge procedur'a de concursu sēu de invoice. Pentru conducerea alegeriloru se institue in totu comitatulu, scaunulu sēu districtulu unu comitetu centralu; in fiacare comuna, ce tramite ablegatii, o comisiune centrala pentru alegeri. Cu instructiunile pentru organele acestea alese din comitate, scaune și districte, respective comune, se incheia legea.

Univ. nat. sas. din 12 Martiu. (28 Febr.) 1863.

Dupa citirea protocolului cere dep. Balomiri, cá sa se arete și in protocolu caus'a, pentru ce densulu și Macelariu au fostu in contr'a priimirei legi de invoice. Cererei acesteia se face destulu, incātu pentru Balomiri; ear incātu pentru Macelariu, nefiindu de fatia, nu se face in protocolu nici o observatiune.

La desbatere vine legea comerciala. Procomit. desfasura câtu se pôte folósele legi acēsti'a, carea e facuta pentru 75 mill. ómeni. (pentru Germani'a.)

Balomiri și Orosu suntu in contr'a priimirei acēsti legi din cauza ca voiescu a sustiné unitatea legiloru din patria.

Legea in sa prin majoritate de voturi se priimesce. Spre desbatere mai stau și proieptulu pentru priimirea legiloru: pentru asecuranti'a libertătii personale, pentru apărarea dreptului de casa, legea de pressa, precum și procedur'a eii, in fine unele suppliniri ale legi penale generale și militare.

Dupa-ce-si esprime Procomitele parerea, ca nu se 'ndoiesce despre priimirea acestoru legi salutare eluptate prin constitutiunalismu, cere cuventu Thalmann (Sabesiu). In intielesulu instructiunei mele trebuie sa me dechiaru in contr'a priimirei legi pentru asecuranti'a libertătii personale. Acēsta lege cuprinde modificatiuni in legea penala, care nu suntu asiá urgenti, de óre ce fāra de aceea se ascēpta o prelucrare a procedurii penale.

Rannicher recomanda Universitătii priimirea acestoru legi.

Lassel (Brasiovu) e pentru priimire din cauza ca e numai o consecuintia a priimi o parte a unei legi, care lege, precum și altele de incl. Univers. priimite au valóre in monarchi'a intrēga.

Dr. Tincu. Aici (aretendu o scrisóre), incl. Universitate! amu o instructiune neplacuta a comitentiloru mei, care mau facutu de ama tacutu pān' acum'a și amu priimitu neconditionatu legile susu mentionate.

Parerea mea individuala in privinti'a acēsti'a e cu totulu alt'a; nefiindu in sa dispusu a portá procesu cu comitentii mei, in intielesulu instructiunei sum de parerea D. Thalmann, adēca in contr'a primirei. Dlui deputatu alu Brasiovului am numa a-i reflectá, ca nu mi se pare consecuintia a priimi acēsta lege, pentru ca sau priimitu și altele, cari au valóre in celelalte tieri de coróna. Legile penale ale unei provincii, intr'unu imperiu potu prea usioru fi diferite de ale altei, de óre ce religiunea, datinele și gradulu de cultura, pe cari cu deosebire suntu basate aceste legi, suntu diferite.

In contr'a voturiloru din Orastia și Sabesiu se priimesce și acēsta lege. Legea de pressa și procedur'a eii anca se priimesce in contr'a voturiloru din Orasti'a. In contr'a priimirei suplementului legi penale generale și a legi militare suntu depp. din Sabesiu in intielesulu instructiuniloru, Balomiri din cauza ca voiesce unitatea dreptului in patria.

Orosu. In intielesulu scrisorei de mână a Maiestatei Sele din 21/12 1860 au sa remāna in vigóre legile pana la o schimbare pe calea legislatiunei; Univers. sasēsa nici ca are dreptu a face nici a priimi astfelu de schimbari, pana candu nu voru poté luá parte la legislatiune și celelalte natiuni din fundulu regiu.

Desbaterile mai pe largu le aduce Herm. Zeitg. etc.; paguba numai, ca diuariulu acēsti'a in nesuinti'a sea tendentiósa trece câte odata marginea adevērului.

Sabiulu in 19 Martiu 1863. La staruinti'a Ill. Sale D. Administratoriu alu Comitatului Cetatei de balta, se fece pentru subscrisulu, o colectiune de 37 f. v. a. dela urmatorii D. contribuenti: 1) Esc. Sea D. Metropolitu Ales. St. Siulatiu 10 f. 2) Ill. Sea D. Adm. Ioane Puscariu 5 f. 3) RV. D. Can. Basiliu Ratiu 1 f. 4) RV. D. Can. Constantinu Pappalvi 1 f. 5) RV. D. Can. Constantinu Alutanu 1 f. 6) RV. D. Can. Teodoru Sereni 1 f. 7) RV. C. Vicerectoriu 1 f. 9) RV. D. V. Nicolau Manu 1 f. 10) D. jude cercuale Basiliu Puianu 4 f. și din cerculu Fatarlauei prin D. jude cercuale Ladai 12 f. Sum'a 37 f. v. a., pentru care fapta nobila, desí maritim'a susnumitoru On. Domni nu me iēta, a le publicá on. nume, totusi sum silitu ale aduce cea mai cordiale multumita publica. P. Banuti, juristu.

De sub Bucciu din Branu in 17/3 1863.

Cevá despre venirea D. Consiliariu scolariu Pavelu Vasiciu, cumu și despre starea present'a in fiintiarei scólei centrale n ormale in Branu.

Venirea D. Consiliariu scolariu in sinulu nostru ne im-

plă de nespusa bucuria pre noi braneni, carii în mare numărul ne aflam la intemperare, și acestă cu atât mai vertos, fiindcă furam ferice a mai vedé în sinulu nostru pre acelu barbatu, care singuru este în stare a desceptă și desmori și spiritele cele mai indiferente pentru scôla și propasire.— Domni'a Sa, comitatu de multimea cea mare a poporului nostru, intră în scôla II. normală centrală, — care acum'a deodată, pana la edificarea unei cladiri potrivite și pre locul menitu, — se afla în comun'a Moieciulu de josu. — Aci cercetându scolarii, arată cea mai mare bucuria și multumire, ca o asiă fragedă tenerime documentă prin responsurile cele precise și prompte, cumca în venitoriu potemu cu cea mai mare siguranță speră la cele mai frumoșe și îmbucuratori rezultate prin unu atare asediamentu; asemenea nu mai puțin fu surprinsu, candu și în prim'a classa populară de aci potu afla talente alese în crud'a tenerime scolară. — Cu acestă ocașiune nu poturam trece că se nu reportam un. publicu interesatu ceva și despre starea susu amintitei scôle normale centrale.

În alta privire debe se marturisimu, cumca înca se mai afla între noi și astadi omeni fara caracteriu, ómeni de acei'a, carii nu se tienu de otarirea, — care odată singuri, nesiliti și o-a facutu, — și cari pentru interese particulare, puțin duratorié, lucra contr'a binelui comunu și a propasirei; de acei'a adeca, carii nu se tienu de conclusulu facutu înainte cu 2-3 ani în o adunare marétiă și numerosă în Branu, sub conducerea pré oratorulu D. Protopopu de astadi, cumu și a D. Pretore de atunci, că scôla normală centrală Branéna sa se edifice în centrulu comuneloru celor mai mari și mai impoporate, adeca între Moieciulu de josu, Simonu, Pórt'a, Sôhodolu și Predélu, pre terenulu, încependu din Contumătiă pana la asiă numită Turtaresa ori unde, (pentruca, pentru scolarii din comunele Moieciulu de susu, Fundat'a, Sirne'a, Pester'a și Magur'a, de se ar zidi numit'a scôla în ori ce comună în cele de diosu, totu atat'a usuriștia ar avé, de órece suntu cu órele departate;) debe adeca se ne plangemu și cu noi multimea, ca nu ne venim în cunoșcintia a ne uní și a dá man'a unii cu alții tóte comunele; a începe cu zidirea scôlei pre locul destinatu, și a lasá pre indiferenții la o parte; în fine și pentru acea debe se ne plangemu, ca ne uitam cu ochii, cumu puținulu fondu scolaru, decandu se tiene învetiamentu numai cu 10-20 tineri, fara a se rentá, de 2-3 ani se pierde totalu — pentruca pana la edificarea scôlei pre locul otaritu potu cercetá numai puțin tineri scól'a.

Acéstă neunire, reulu releloru, se și delaturá cu venirea D. consiliariu scolaru aici, déca candu se pregatise o multime din aleși comuneloru a aduce causele înainte, diabolic'a intriga nu siar fi veretu și aci tefulu veninosu și n'ar fi impintenatu vreo doi trei locuitori din comun'a Predélu, plév'a poporului și cei mai miserabili, că se aduca în cea mai mare machnire și superare pre celu mai caldu amicu alu scôlei și propasirei, pre D. Consiliariu, prin sée'a loru protestare contr'a înfiintandei scôle, că în numele comunei Predélu, — deunde și suntu. — Nu mai puțin ne semtiram machniti și cu noi multi, ca chiaru unu preotu deveni pana la acea scadere, ca-si informá din turm'a s'a pre susu numitii, a întreprinde lucruri netrebnice și proclele; totusi și mai adanca ne fu machnirea, candu veduram cu ochii, cumu pentru informatorulu de susu cadu în suspiciu, pre nevinovătiă, unu altu preotu, carele a lucratu și lucra mai multu pentru binele comunu, decatu pentru sine; la acest'a martoru e Domnedieu. Cu tóte acestea, se nu ne testim de nesce atari bazaconii, ci se pasim înainte cu zidind'a scôla pre locul menitu, cerendu ajutoriulu atotpotintelui și spriginulu D. Consiliariu scolaru, carui'a fi dorim multi și fericiți ani.

Unu amicu alu scôlei.

Ungari'a.

Descalcituri din Carasiu.

(Urmare din nr. trecut).

La punctulu alu V-lé luându la desbatere objetulu resemnării, — ce respunsulu falanxului fu imprastia, ca si candu l'ar raschiá o gaină, — voi aduce urmatórele:

Mai antaniu voi desbate din punctu de dreptu publicu; pe urma din municipalu, — si în fine manier'a resemnării în Carasiu.

Dupa nefericit'a revoluțiune din 48, patri'a a perdutu constituțiunea sa; diplom'a din 20 Oct. 1860 restaurá acestă constituțiune în parte, — éra în catu în timpii mai vechi nu éra vorbă de romani în constituțiune, și pentru ingrigirea de nationalitatea loru facura pasiu, — pentru ei, cá pretiulu a necesarii Banatului cu Ungari'a, esi rescriptulu din 27 Dec. an. 1860.

Aceste hrisóve desemnara marginile, între cari comitatele provocate de a se reconstitui — trebuia cá pe o cale legală a se misicá. — Ce pasiu a trecut preste aceste margini, — acela a fostu și preste calea legală. —

Comitatulu Carasiului s'a constituitu pe bas'a acestoru hrisóve, și spiritulu legiloru din 48, — încatu acesta n'a trecut spiritulu hrisóveloru, — p. e. legea electorală etc. —

Acum'a, — dupa ce o multime din Comitatu, și diet'a a transgresu marginile desemnate prin diploma, — Majestatea Sa cu intentiune, de a readuce tóta misicarea întra tiermii sei, a disolvatu diet'a, și pentru Comitatu a introdusu sistem'a acest'a extraordinară de adf. —

De aci urméza, cá pe bas'a reconstituerei Comitatalui Carasiu, direga orii Romani — mai alesu în interesulu limbisticu și nationalu — avea datorintia a se tiene de acelu oficiu, în cari fura pusi prin alegere, și a nu cualificá comitatulu Carasiului, cu comitatele cele mai renitente. — Atunci s'ar fi facutu din destulu intentiunei Majestatii Sale, — mai multu bine patriei, — și mai mare emolumentu pentru interesulu nationalu și limbisticu. — Din contra, — trecandu preste marginile susu desemnate, ati pasitu pe unu terentu neconcesionatu, renitentu, și cá se nu dăcu și revoluționariu, dar totusi incontr'a vointiei Monarchului. —

Din punctu municipalu, — ati facutu în contr'a comitatului, care v'a alesu, și constituitu pe toti, ati facutu eróre, pentru care suntemu detori înca a-i respunde; de órece — chiaru precumu și singuri recunósceti în actulu de resemnare, — comitetulu a fostu numai suspinsu, iéra înca nu desfiintiatu; de órece magistratulu Comitatalui e numai executoriulu ordinatiuniloru comitetului. — Concedendu ca comitetulu a fostu suspinsu pe timpu prelungu, — magistratualistii trebuia se se supuna acéloru ordinatiuni mai innalte, cari a datu și luat comitetulu dreptulu acest'a constituționalu, — și în acestu modu se astepte pana gubernulu séu 'i depune, séu le postese resemnarea. — Acést'a e apriatu; căci Cancelari'a, și dupa actulu resemnării provóca pe magistratualistii se funcțiuneze, cá se nu se faca anarchia. —

Si nici ca sta asertatiunea, ca déca sustarea municipală e suspinsa, a încetatu și magistratulu; pentruca chiaru și în constituțiune nu comitetulu, ci gubernulu gubernésa comitatulu în cause de dreptu publicu; — de unde se vede ca la resemnare se postea învoirea gubernului, — afara de acest'a, — s'a facutu renitintia. —

Dar' tacendu alte multe motive politice, din cari nu se póte aprobá resemnarea, și aducendu numai devis'a jurnalisticéi magiare de atunci: „se nu scapam terenulu de sub piciórele nóstre, și mai bine se fimu noi de catu alții!” se venim la modulu resamnării, carea nu a fostu chiaru și pe fétia — cumu dice falanxulu — ci a fostu întocmita de totu neconstituționalu, —

Vreu se senitu presiunea, cu carea s'a efectuitu actulu de resemnare, și vreu numai se aretu, ca acela nu s'a facutu cu învoirea magistratului întregu. — Magistratulu nu a fostu conchiamatu — cá în alte comitate — la o constatiune, cá aici, desbatenduse cestiunea, se se fia facutu unu actu solidariu; ei precumu se scié, componendu-se actulu de resemnare de capulu falanx-ului, densulu a conchiamatu mai antaiu pe a-i sei și dupa ce acesti'a 'lu subscrisera, — se convocara dirigatori esteri din oficiu, și venindu acesti'a, iéra nu tóti la olalta ci cate 1, 2; pe rendu prin sfaturi și amagiri unii fura sedusi de a subscrie, dara alții dupa ce vedura ca unii mai statornici au refusat subscrierea, reculegendu-se au retrasu propri'a lor subscriere séu cu gurá, séu în scrisu, má și în plansu. —

Principiele aci desfasiurate sunt motivele — iéra nu momentele personale, precumu dăcu atacatii — pentruca unii nu subscrisera actulu de resemnare. —

La unu caru de óle, e destulu și o beta húna — D-le F. I (Va urmă.)

Bucovina.

Cuventulu candidatului Georgiu cay. de Hormuzachi la alegerea preliminară urmata in Cernautiu la 4 Martiu 1863.

Concedeti-mi a cuprinde pe scurt punctele principale ale cugetărilor mele politice. In privința binelui specialu alu țierei noastre de coróna și alu capitalei indeosebi, cele mai de frunte sunt cele formulate in petitiunea desu citata a țierei, care parte mare spre bucuria ni s'au și implinitu, parte sunt inca nerealizate. Preste toate autonomi'a provinciala a Bucovinei, autonomia la orasie și sate, in biserica și școlă, in comun'a cetățienescă și satescă, dejudecarea îndreptăței individului dupa mesur'a concurenței la sarcinile comune, onórea și binele capitalei noastre fără restringeri religunare, natiunale ori politice. — Dar și priimirea cea sincera, atât ordială catu și multiemitóre a institutiunilor liberale — daruite cu marimonia de grati'a Imperatului popórelor Austriei! Totu deodata convictiunea despre necesitatea deplinirei defectuósei noastre constitutiuni promise de grati'a Maietatii Sele Imperatului pentru realizarea garantiilor libertății, ale binelui și ale fericirei imperiului intregu, precumu sunt: Pressa adevératu liberala, dreptulu asociatiunei libere, reorganizarea și simplificarea ceruta de tēmpu a administratiunei și reducerea organelor ei până la minimulu impusu de esecutarea administratiunei proprie, crearea unei justitii grabnice și estine prin introducerea reformelor de justitia recerute de seculu, ale oralității și publicității in procedur'a civila și penala, cu deosebire in sa zidulu tuturor libertatilor civile și politice ale poporulu: institutulu juratilor in procedur'a penala, precumu și in delictele de pressa.

Acestea, D-loru! sunt cugetările mele politice; ele sunt totu cele vechi și voru remané neschimbate și pe venitoriu; căci au trecut prestu unu tēmpu greu de probe. Au trecut prestu ele fantasmele stărei de assedia și ale reacțiunei triste și desnervatore ale unui dieceniu lungu; ele in sa au remasu nevatemate; ele nu me voru parasí neci candu și odata le voi lasá mostenire copiilor mei. — Ne patronatu de nimeni decatu de increderea D-Vóstra, neluatu sub aripete scutióre, ale vreunei influențe normative mai inalte, sum ambitiosu, a avé radimulu meu numai in cugetările mele și in nedependenti'a caracterului meu, precumu și in consimtiementulu D. Vóstra. Deaca aveti lipsa de unu astufeliu de ablegatu, bine, me voi aflá a dóu'a óra multu onoratu prin increderea concetățienilor mei. De nu, me voi reintórce in modest'a singurătate, din carea și acum n'amu esítu de buna voia, relasându in sa dorintiele mele cele mai sincere și mai caldúrose pentru o representatiune démna și neaternátore a capitalei noastre.

Noutăți de di.

Din Vien'a se impartasiesce, ca calatori'a Maiestatei Sele Imperatoriului la Dalmati'a se va intemplá in 5 séu 6 Aprile, ear reintórcearea in 5 séu 6 Maiu. —

Maiestatea Sea a denumitu de vice presiedinte pentru senatulu politicu alu Guberniului reg. trans. pre consiliariulu c. r. intimu și gbernialu și presiedinte alu registraturei regesci, cont. Ioann Nemes. —

Sciri din Constantinopole spunu, ca 6000 bucăți de arme rusesce, care erá sa treaca prin Principate la Serbi'a, au ajunsu in Poloni'a. —

Sultanulu insotitu de Fuad Pasi'a va face o catatoria la Egiptu, carea va durá 40 zile. —

Cetatea Herat din Persi'a — fu ocupata decătra Afgani, și in urm'a acesteia se faou pregatiri de bataia din partea Persiei. —

Dupa reintórcearea deputatiunei agronomice din Clusiu erá sa se faca in onórea cont. Miko unu conductu de facile, dar se opri, prin polit'a. —

Russi'a.

Pecându in parlamentele din Londr'a, Parisu și Turinu resuna adesea cuventări infocate in favórea Polonilor; pecându in sa insurectiunea pusese destinulu seu in mânilu unui dictatoru pecátu de bravu și de cercumspectu, pe atât'a și de entusiasmatu pentru caus'a poporului seu; pecându scirile despre casegurile Polonilor și perderile Rusiloru deveniau totu mai dese; pecându in fine unii politici sanguinici, cu Garibaldi in frunte, promiteau și profetiau in sa insurectiunei unu triumfu gloriósu: pe atunci deodata strabate in toate partile scirea despre

risipirea insurgentiloru și fug'a lui Langiewicz pe terenu austriacu, prin urmare despre finirea și acesteia revoluțiunii polone. Asiá de inte irrupse nefericit'a catastrofa asupra Poloniloru, încátu — ce satira a sortii! — in foile, in care citim despre invingerile lor, intr'acelea aflám și telegrammele despre nimicire-le. „Ostdeutsche Post“ aduce de-la corespundintele seu din Leopole depesi'a, ca Langiewicz se afla dejá pe pamentu austriacu, venitu in 20 Martiu c. n. cu o parte a oficeriloru sei și cu doua muieri; ca la nceputu au aretatu unu pasuportu francesu cu nume strainu, ear dupa unele intrebări se vedí și se aduse la Tarnow. Alte jurnale adaugu, ca dupa lupte grele de trei zile la Chroberz, Zlota, Zagascie și Brusku corpulu lui Langiewicz și alu lui Iezioranski fu frántu și risipitu. — Din aceste sciri seci, ale căroru detaiuri nu sunt cunoscute inca, s'aru poté dar' concheiá, ca in sa insurectiunea polona e trantita și de asta data. Se ascépta cu incordare, ce vá urmá cu Langiewicz; se crede in sa, ca nefiindu elu suditu rusescu, ci prussianescu, se va eliberá. Carea vá fi sórtea Poloniei acumu, remanéva ea, — cum dise de curendu ministrulu francesu Billault — „avisata la cugetele maritimóse și liberale ale lui Alessandru II.“ ori intrevení-voru baremu cu sabi'a cuventului, decá nu n'trevenira cu cea de feru, poterile apusene pentru de a pregatí Poloniloru ósrte mai lina, se va vedé câtu de curendu. La tota n'templarea in sa aru fi o erudime neasemenata a sortii, cându sângele tinerimei polone aru fi cursu și de asta data fara nici unu succesu. —

9-3

Edictu.

Prin care Bucur'a, fii'a lui Mihailu Micu Musiunoiu din Fisiaru, Sc. Cuhalmului, carea cu necredintia a parasitu de 3 ani pre legiuitulu seu barbatu Ioann Curt'a din Ródesiu, Sc. Sighisórei, nesciundu-i-se locul petrecerei, se provóca a se n'fatísia in terminu de unu anu și o di inaintea subscriului Scaunu Protopopescu, cu atât'a mai vertosu, căci la dincontra și lipsindu ea se va procede in caus'a ei matrimoniala dupa preceptele Canónelor Bisericei resaritene.

Sighisórea in 3 Martiu 1863.

Scaunulu Protopopescu gr. or. alu tract. Sighisórei.

Zacharia Boiu sen. Protopopu.

Nr. 10-2 Ioannu Cristea,

compactoru in Sabiiu, se recománda on. publicu románu cu legarea de cărți, protocóle, brosiure etc. și prestu totu cu esecutarea tuturor comisiuniloru, ce cadu in cerculu compactoriei, promitendu lucru promptu și solidu și pretiuri câtu se póte mai moderate.

Locuinti'a: Sabiiu, strad'a iernei (Wintergasse) N-ru. 253 vis a vis de-la tipografi'a diecesana.

Nr. 7-4 Tragerea in 1 Aprile c. n. 1863

a
sortiloru de creditu

cesaro-regesci austriace.

Fiacare sórte trebuie sa cascige in decurgerea trageriloru.

Casciguri ale imprumutulu fl. 250,000; fl. 200,000
fl. 150,000; fl. 40,000; fl. 30,000; fl. 20,000
fl. 15,000; fl. 5,000; fl. 4,000; fl. 3,000; fl. 2,500
fl. 2,000; fl. 1,500 etc. etc.

Cascigulu celu mai micu fl. 140.

O sórte costa numai 3 f. in bancnote austriace.

5 sorti costau numai 14 „ „ „

Comisiuni pe lánge alaturarea sumei sa se tramita; catu de curendu și numai deadreptulu la cas'a de banca și negociu en gros

B. Schottensfels in
Frankfurt a. M.

Liste se tramitu fiacarui participante in data dupa tragere.

Burs'a din Vien'a in 12 Martiu 1863.

(ne sosindu cea din 13 până la esirea foii.)

Metalicele 5%	75. 50.	Actile de creditu	212.
Imprumutulu nat. 5%	81. 05.	Argintulu	112.
Actile de banca	797.	Galbinulu	5. 39.